

INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA BOSHLANG‘ICH VA MAKTABGACHA TA‘LIM MAZMUNINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-PEDAGOGIK ASOSLARI

University of science and technologies
“Pedagogika” kafedrası o‘qituvchisi
Xaydarova Nilufar Voxid qizi
204-guruh talabasi Ismagilova Adiba Alisherovna

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqolada Innovatsion yondashuv asosida boshlang‘ich va maktabgacha ta‘limni takomillashtirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o‘quv jarayonini tashkil etish, o‘qitishning innovatsion usullaridan foydalanish va bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining kasbiy tayyorgarligi sifatini sezilarli darajada oshirish to‘g‘risidagi umumiy xulosalarga bag‘ishlanadi.

Tayanch so‘zlar: Metod, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiyalar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik o‘yinlar (didaktik o‘yinlar).

АННОТАЦИЯ:

В данной статье на основе инновационного подхода начальная и дошкольная

совершенствование науки, образования на основе современных педагогических технологий организация процесса, использование инновационных методов обучения и будущее существенно повысить качество профессиональной подготовки учителей начальных классов будет посвящено общим выводам об увеличении.

Ключевые слова: Разум, инновационный подход, педагогические технологии, инновационный технологии, педагогические игры (дидактические игры).

ABSTRACT:

In this article, based on an innovative approach, primary and preschool improvement of science, education based on modern pedagogical technologies

process organization, use of innovative teaching methods and the future significantly improve the quality of professional training of primary school teachers

will be devoted to general conclusions about the increase

Key words: Mind, innovative approach, pedagogical technologies, innovative technologies, pedagogical games (didactic games).

Mamlakatimizda o‘sib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama sog‘lom va yetuk shaxs qilib tarbiyalash, voyaga yetkazishga qaratilgan maktabgacha ta‘limning samarali tizimini tashkil etish muhim vazifalardan biridir. Bu vazifalarni samarali amalga oshirilishi maktabgacha ta‘lim tarbiyachilari, boshlang‘ich va maktabgacha ta‘lim pedagoglarining zimmasiga katta mas‘uliyat yuklaydi. Innovatsion yondashuv asosida boshlang‘ich va maktabgacha ta‘lim mazmunini takomillashtirish va ta‘lim jarayoniga innovatsiyani keng joriy qilish

masalasiga e'tibor yanada kuchaytirildi.

O'qitish tizimiga innovatsiyaning kirib kelishini ta'lim mazmunida, o'qitish metodlarida, dars shakli, o'qitish turlari, o'qitish vositalarida ko'rishimiz mumkin.[2]

Ta'lim tizimidagi har qanday o'zgarish - bu pedagogik innovatsiyadir. Pedagogik innovatsiya pedagogik yangiliklarni baholash, uni pedagogik jamoa tomonidan o'zlashtirilishiga erishish, yangiliklarni amaliyotda qo'llash haqidagi ta'limot sifatida qaraladi. Ta'lim tizimining samaradorligiga erishish uchun innovatsion texnologiyalardan keng foydalanish kerak.[3]

Innovatsion texnologiya - bu inson faoliyatining turli sohalarida taraqqiyotni ta'minlash va samaradorlikni oshirish uchun yangi narsalarni yaratish yoki mavjudini takomillashtirish texnikasi va jarayoni. Texnologiya so'zining lug'aviy manosiga to'xtalib o'tadigan bo'lsak, bu so'z yunonchadadan olingan bo'lib "tehnos"- mahorat, sa'nat "logos"- ta'limot, fan ma'nolarini bildiradi. Bundan ko'rinib turibdiki, texnologiya so'zi boshqa so'zlarga qo'shib, ana shu sohani rivojlantirish, mahoratini, tajribasini oshirish vazifalarini bajaradi. Pedagogik texnologiya jarayonida o'qituvchi rahbarligida o'quvchi [mustaqil ravishda bilim oladi](#), o'rganadi, o'zlashtiradi.[7]

Innovatsion pedagogik texnologiyada kutilgan natijaga erishish uchun faqat o'qituvchi emas, o'quvchilarning shaxsiy ehtiyojlari, talablari va xislatlariga asoslangan holda, ko'zda tutilgan maqsad amalga oshirilishini o'qituvchi o'z oldiga vazifa qilib qo'yadi. Dars davomida o'qituvchi ko'zlangan maqsadga erishish ya'ni darsni qiziqarli tashkil qilishda turli didaktik o'yinlar, metodlar va multimedialardan foydalanishi kerak.[5]

Bundan ko'rinib turibdiki boshlang'ich va maktabgacha ta'lim ya'nada takomillashtirishda innovatsiyaning ro'li muximdir.

Innovatsiyalarning asosiy ko'rinishlari quyidagilar sanaladi:

- yangi g'oyalari;
- tizim yoki faoliyat yo'nalishini o'zgartirishga qaratilgan aniq maqsadlar;
- noan'anaviy yondashuvlar;
- odatiy bo'lmagan tashabbuslar;
- ilg'or ish uslublari.

Ta'lim tizimida innovatsion g'oyalarni yaratish va joriy erish zamonaviy bolalar bog'chasi va maktablarini tashkil etishni taqozo etadi. Innovatsion yondashuv asosida boshlang'ich va maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim tashkil etish bolalarning ongi va tafakkurida mavjud bo'lgan yashirin imkoniyatlarni aniqlash va rivojlantirish kichik maktab yoshidagi bolalarda ta'limning dastlabki davridan boshlab yangi imkoniyatlarni, o'quv materialini muvaffaqiyatli o'zlashtirishgagina emas, balki hayotiy muammolarni yechishga ham tayyorlaydi, o'quvchilarda o'rganish va ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi.[1] Buning uchun o'qituvchidan yuksak bilim va malaka talab etiladi. Maktabga umumiy tayyorgarlik bolaning maktabga borish vaqtiga kelib aqliy, ma'naviy, estetik va jismoniy rivojlanishda erishgan shunday darajasidirki, u bolaning maktab ta'limining yangi sharoitlariga va o'quv materialining ongli egallashga faol kirib borishlari uchun zarur asosni yaratadi. Bunda esa maktabgacha ta'lim vaboshlang'ich maktab tashkilotlari muhim rol o'ynaydi.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyati quyidagi asoslarga binoan yo'naltirilishi kerak:

- chuqur kasbiy tayyorgarlik va ma'naviy-axloqiy fazilatlarga ega bo'lish;
- ta'lim oluvchilar huquqlariga rioya qilish;
- kafolatlangan ish sharoitidan foydalanish;
- o'quv dasturlarini tuzishda mualliflik dasturlarini ishlab chiqishni bilish;
- zamonaviy pedagogik shakllarni, o'qitish va tarbiya vositalarini erkin tanlash;
- innovatsiyalar ishlab chiqish va amaliyotga joriy qilish;
- sog'liqni saqlash muassasalarida bepul tibbiy ko'rikdan o'tish;
- ta'lim oluvchilarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilishda ishtirok etish.

Bu yo'nalishlarga amal qilish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga yo'naltirish jarayonini aniq tashkil etish imkonini beradi. Misol uchun, mustaqil ta'lim vositasini olaylik. Pandemiya kabi murakkab sharoitlar shuni ko'rsatdiki, oliy pedagogik ta'lim jarayoni hamisha va har qanday vaziyatda mustaqil ta'limga tayyor turishi kerak. Shunday qilib boshlang'ich sinf o'qituvchilariga qo'yiladigan talablar pedagogik, psixologik va sotsiologik xarakterga egaligi bilan ahamiyatli hisoblanadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, innovatsion yondashuv asosida dars jarayonini tashkil etish innovatsion texnologiyalar asosida o'qish darslarining har bir jarayonida o'quvchining faolligiga asoslangan, mustaqil fikrlay olish va o'zlashtirish qobiliyatini hisobga olgan holda, ta'lim jarayoniga to'liq jalb etilishi yotadi. Innovatsion yondashuv asosidagi pedagogik texnologiyalarga asoslangan darslari o'quvchiga erkinlik muhitini yaratib berishida ko'rinadi. Bu imkoniyat o'quvchiga hech qanday tazyiq o'tkazmasdan, uning shaxsiyatiga tegmasdan savollar berish orqali do'stona munosabatdagi o'quv muhitini yaratishidir. O'qitishning turli texnologiyalari pedagogik o'yinlar, qiziqarli boshqotirmalar, rasmi ko'rinishdagi rebuslar o'quvchilarda o'qish darslariga qiziqishlarini orttirish ko'nikmasini shakllantiradi. Innovatsion pedagogik texnologiyada kutilgan natijaga erishish uchun faqat o'qituvchi emas, o'quvchilarning xam xizmati katta bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. R.Mavlonova, N.Raxmonqulova. Boshlang'ich ta'limning integratsiyalashgan pedagogikasi. T., 2009-y.
2. G.Saidova N.Avliyokulova "Jamiyat va innovatsiyalar" T., 2022y
3. X.Aliyeva "Maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanish" 2022y
4. F.Xodjayev, T.Jumaniyozova "Ta'limda innovatsiya" 2020y
5. Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.– T., 2006.
6. Saidaxmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar – T.: "Moliya", 2003
7. Ishmuhamedov R.J. va boshqalar. Ta'limda innovatsion texnologiyalar.-T.: 2008

TAVSIYA ETILADIGAN INTERNET RESURSLARI:

www.scientificprogress.uz

w.w.w./pedagog/uz.